

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 18 kwietnia 1963 r.

w sprawie górniczych filarów ochronnych.

Na podstawie art. 82 pkt 4 dekretu z dnia 6 maja 1953 r.
— Prawo górnicze (Dz. U. z 1961 r. Nr 23, poz. 113) za-
rządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. 1. Istniejące lub projektowane trwałe obiekty bu-
rowlane i urządzenia na powierzchni i pod ziemią, wyma-

gające ich zachowania ze względów gospodarczych, nauko-
wych i kulturalnych oraz ze względu na użyteczność publicz-
ną lub obronność Państwa, a także tereny podlegające ochro-
nie na mocy przepisów szczególnych, zwane dalej „chronio-
nymi obiektami”, chroni się przed wpływami robót górniczych
filarami ochronnymi.

2. Filarem ochronnym jest ta część obszaru górniczego,
w której dla zabezpieczenia chronionych obiektów przed
szkodami wskutek robót górniczych prowadzenie tych robót

może być dozwolone pod szczególnymi warunkami, zapewniającymi w dostateczny sposób ochronę przed tymi szkodami.

§ 2. 1. Filar ochronny ustanawia się przede wszystkim w przypadkach, gdy przewidywane wielkości odkształceń spowodowanych robotami górniczymi przekraczają wielkości odkształceń dopuszczalne dla chronionych obiektów i uzasadniają konieczność zachowania szczególnych warunków lub stosowania szczególnej techniki górniczej.

2. Wielkości wpływów robót górniczych i ich skutki na powierzchni określa się w oparciu o aktualne rozeznanie warunków geologiczno-górniczych.

3. Ustanowienie filara ochronnego powinno nastąpić przed rozpoczęciem robót górniczych, których wpływy mogą oddziaływać na chronione obiekty.

§ 3. 1. Wyznaczenie filara ochronnego polega na:

- 1) ustaleniu granic powierzchni bądź przestrzeni, obejmujących chroniony obiekt, w których obrębie wpływy robót górniczych nie mogą przekraczać wielkości odkształceń dopuszczalnych dla tego obiektu;
- 2) określeniu przestrzeni obszaru górniczego, w której roboty górnicze nie mogą być prowadzone lub w której prowadzenie tych robót jest dopuszczalne po spełnieniu określonych warunków, zapewniających nieprzekroczenie na skutek robót górniczych wielkości odkształceń dopuszczalnych dla chronionego obiektu.

2. Szczegółowy sposób wyznaczania filarów ochronnych, w zależności od warunków geologiczno-górniczych, określają w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego ministrowie nadzorujący przedsiębiorstwa górnicze.

Rozdział 2.

Ustanawianie filarów ochronnych.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest zgłosić wniosek o ustanowienie filara ochronnego w każdym przypadku, gdy wpływy planowanych robót górniczych mogą ujawnić się w chronionych obiektach.

2. Okręgowy urząd górniczy wszczyna postępowanie o ustanowienie filara ochronnego na wniosek przedsiębiorstwa górniczego albo też z urzędu lub na wniosek organu administracji państwowej, właściciela (użytkownika) chronionego obiektu lub innych osób zainteresowanych.

§ 5. 1. Wniosek o ustanowienie filara ochronnego składa się w 3 egzemplarzach w okręgowym urzędzie górniczym.

2. Jeżeli chroniony obiekt lub projektowany filar ochronny położone są w granicach własności więcej niż jednego okręgowego urzędu górniczego, Wyższy Urząd Górniczy wyznaczy okręgowy urząd górniczy właściwy do załatwienia sprawy.

§ 6. 1. Wniosek o ustanowienie filara ochronnego powinien określać chroniony obiekt i jego właściciela (użytkownika) oraz zawierać szczegółowe uzasadnienie.

2. Do wniosku sporządzonego przez przedsiębiorstwo górnicze należy załączyć:

- 1) charakterystykę techniczno-konstrukcyjną i eksploatacyjną obiektu wymagającego ochrony,
- 2) charakterystykę czułości obiektu na wpływy robót górniczych,
- 3) charakterystykę geologiczno-górniczą z podaniem przewidywanych odkształceń grotworu i powierzchni w związku z wpływami dokonanych i projektowanych robót górniczych,

4) charakterystykę wartości przemysłowej złoża kopaliny z podaniem ilości zasobów, zalegających w granicach projektowanego filara ochronnego,

5) projekt konstrukcji filara ochronnego,

6) aktualną mapę sytuacyjną w 4 egzemplarzach z granicami obiektu wymagającego ochrony.

§ 7. Właściciel (użytkownik) określonego obiektu obowiązany jest na żądanie przedsiębiorstwa górniczego udzielić informacji dotyczących charakterystyki technicznej obiektów, maszyn i innych urządzeń wymagających ochrony.

§ 8. Okręgowy urząd górniczy, wszczynając postępowanie w przypadkach innych niż na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, poleca w razie potrzeby przedsiębiorstwu górniczemu sporządzenie do wniosku załączników określonych w § 6 ust. 2.

§ 9. Okręgowy urząd górniczy przesyła do wypowiedzenia się w dwutygodniowym terminie odpis wniosku o ustanowienie filara ochronnego organom planowania przestrzennego oraz innym zainteresowanym organom administracji państwowej lub osobom, które mogą przeglądać w urzędzie górniczym załączniki do wniosku.

§ 10. Okręgowy urząd górniczy może zażądać od właściciela (użytkownika) obiektu wymagającego ochrony przedłożenia danych technicznych i innych, niezbędnych do opracowania lub rozstrzygnięcia wniosku.

§ 11. 1. Decyzję o ustanowieniu filara ochronnego wydaje okręgowy urząd górniczy.

2. Decyzja o ustanowieniu filara ochronnego powinna określać chroniony obiekt, granice chronionej powierzchni lub przestrzeni oraz zasady konstrukcji filara ochronnego.

3. Decyzję (ust. 1) wraz z mapą sytuacyjną określającą granice filara ochronnego otrzymuje oprócz stron również właściwy miejscowo organ państwowego nadzoru budowlanego.

§ 12. Z chwilą ustanowienia filara ochronnego właściciel (użytkownik) chronionego obiektu nie może bez zgody okręgowego urzędu górniczego zmienić jego użytkowania w sposób zwiększający czułość chronionego obiektu.

§ 13. Zmiana granic filarów ochronnych oraz znoszenie filarów ochronnych następuje w trybie przepisów o ustanowieniu tych filarów.

Rozdział 3.

Zasady i tryb udzielania zezwoleń na eksploatację górniczą w obrębie filarów ochronnych.

§ 14. Eksploatacja górnicza, tj. prowadzenie górniczych robót przygotowawczych i eksploatacyjnych, w obrębie filara ochronnego może być podjęta tylko na podstawie zezwolenia okręgowego urzędu górniczego.

§ 15. 1. Zezwolenie na eksploatację górniczą w obrębie filara ochronnego może być wydane w przypadkach uzasadnionych:

- 1) zachowaniem ciągłości ruchu obiektów i urządzeń górniczych oraz obiektów przemysłowych na powierzchni,
- 2) właściwym wykorzystaniem złoża kopaliny.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może być wydane tylko przy zachowaniu bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego.

3. Eksploatacja górnicza w obrębie filara ochronnego może być dozwolona tylko w przypadkach, gdy jej wpływy nie przeszkadzają użytkownikowi chronionego obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, a prowadzenie tej eksploatacji jest technicznie i ekonomicznie uzasadnione przy uwzględnieniu

zastosowania niezbędnych środków dla zabezpieczenia chronionego obiektu.

§ 16. Wniosek o zezwolenie na eksploatację górnictwa w obrębie filara ochronnego składa przedsiębiorstwo górnicze w trzech egzemplarzach w okręgowym urzędzie górnictwa. Przepis § 5 stosuje się odpowiednio.

§ 17. Do wniosku o zezwolenie na eksploatację górnictwa w obrębie filara ochronnego należy załączyć:

- 1) dane określone w § 6 ust. 2,
- 2) ekonomiczne uzasadnienie podjęcia eksploatacji górnictwa,
- 3) techniczny projekt eksploatacji górnictwa całego pokładu (warstwy) złoża w obrębie filara ochronnego,
- 4) projektowany sposób zabezpieczenia chronionego obiektu pod względem budowlanym.

§ 18. W postępowaniu o wydanie zezwolenia na eksploatację górnictwa w obrębie filara ochronnego stosuje się odpowiednio przepisy § 7, § 9 i § 10.

§ 19. 1. Zezwolenie na eksploatację górnictwa w obrębie filara ochronnego powinno określać:

- 1) zakres oraz warunki techniczne prowadzenia eksploatacji górnictwa,
- 2) zakres i warunki techniczne niezbędnych środków dla zabezpieczenia chronionego obiektu,
- 3) zasady i sposób wykonywania szczególnego nadzoru nad tą eksploatacją,
- 4) obowiązki stron w zakresie prowadzenia obserwacji skutków eksploatacji górnictwa i wymiany informacji oraz podejmowania środków niezbędnych dla zabezpieczenia chronionego obiektu.

2. Zezwolenie powinno w zasadzie obejmować pokład (warstwę) złoża w obrębie całego filara ochronnego.

§ 20. W razie odwołania od decyzji okręgowego urzędu górnictwa Wyższy Urząd Górniczy orzeka w sprawie, po porozumieniu się z zainteresowanymi ministrami.

Rozdział 4.

Eksploatacja górnictwa w obrębie filarów ochronnych.

§ 21. 1. Przedsiębiorstwo górnicze może przystąpić do robót przygotowawczych i do robót eksploatacyjnych w obrębie filara ochronnego na podstawie zezwolenia, o którym mowa w § 19 ust. 1, po stwierdzeniu przez okręgowy urząd górnictwa, że zostały spełnione warunki określone w zezwoleniu, od których uzależniono rozpoczęcie eksploatacji górnictwa w obrębie filara ochronnego.

2. Okręgowy urząd górnictwa może zezwolić na prowadzenie robót przygotowawczych przed spełnieniem warunków określonych w § 19 ust. 1 pkt 2, jeżeli ma podstawy do stwierdzenia, że warunki te zostaną spełnione przed przystąpieniem do robót eksploatacyjnych.

§ 22. 1. Okręgowy urząd górnictwa koordynuje działalność przedsiębiorstwa górniczego i właściciela (użytkownika) chronionego obiektu w zakresie podejmowania środków niezbędnych dla zabezpieczenia tego obiektu.

2. W razie gdy eksploatacja górnictwa prowadzona jest przez więcej niż jeden zakład górniczy, działalność eksploatacyjną tych zakładów koordynuje okręgowy urząd górnictwa, który wydał decyzję w przedmiocie eksploatacji górnictwa w filarze ochronnym.

§ 23. 1. Wpływy eksploatacji górnictwa w filarze ochronnym powinny być obserwowane za pomocą specjalnej sieci punktów obserwacyjnych dla stwierdzenia zachowywania się górotworu, powierzchni i chronionych obiektów w związku z wpływami tej eksploatacji.

2. Pierwsze obserwacje, o których mowa w ust. 1, powinny być przeprowadzone bezpośrednio przed rozpoczęciem eksploatacji górnictwa w filarze ochronnym.

§ 24. W czasie prowadzenia eksploatacji górnictwa w obrębie filara ochronnego przedsiębiorstwa górniczego i właściciela (użytkownika) chronionego obiektu obowiązani są do bieżącej wymiany informacji co do aktualnego stanu eksploatacji górnictwa, wielkości ujawniających się skutków tej eksploatacji na powierzchni i w chronionym obiekcie, jak również co do zachowania się chronionego obiektu i zmian w użytkowaniu tego obiektu.

Rozdział 5.

Przepisy wspólne i końcowe.

§ 25. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest oznaczyć na mapach górnictwa granice filarów ochronnych z powołaniem odpowiedniej decyzji urzędu górnictwa o ustanowieniu filara ochronnego oraz o zezwoleniu na eksploatację górnictwa w obrębie filara ochronnego.

§ 26. 1. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania do robót górniczych w filarze ochronnym, niezbędnych do prowadzenia eksploatacji górnictwa poza filarem, np. drogi transportowe i wentylacyjne.

2. Zezwolenie na prowadzenie robót, o których mowa w ust. 1, udziela okręgowy urząd górnictwa na zasadach i w trybie ustalonych dla sporządzania i zatwierdzania planów ruchu.

3. Prowadzenie robót określonych w ust. 1 nie powinno spowodować zagrożenia obiektów na powierzchni, dla których ustanowiono filar ochronny.

§ 27. Koszty postępowania w sprawie ustanowienia filara ochronnego oraz koszty postępowania w sprawie uzyskania zezwolenia na podjęcie eksploatacji górnictwa w obrębie takiego filara pokrywa przedsiębiorstwo górnicze.

§ 28. Organy administracji państwowej obowiązane są współdziałać z okręgowym urzędem górnictwa w sprawach o ustanowienie filara ochronnego i zezwolenie na eksploatację górnictwa w jego obrębie.

§ 29. 1. Filary ochronne utworzone na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1959 r. w sprawie trybu ustanawiania górnictwa filarów ochronnych i udzielania zezwoleń na eksploatację w obrębie tych filarów (Dz. U. Nr 5, poz. 30) są filarami ochronnymi w rozumieniu przepisów niniejszego rozporządzenia.

2. Filary ochronne utworzone na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1959 r. uważa się za filary ochronne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem tych filarów ochronnych, co do których okręgowy urząd górnictwa, na wniosek przedsiębiorstwa górniczego lub z urzędu, w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia orzeknie, że nie odpowiadają one wymaganiom tego rozporządzenia. Orzeczenie okręgowego urzędu górnictwa stanowi podstawę do wykreślenia tych filarów z dokumentacji mierniczo-geologicznej.

§ 30. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1959 r. w sprawie trybu ustanawiania górnictwa filarów ochronnych i udzielania zezwoleń na eksploatację w obrębie tych filarów (Dz. U. Nr 5, poz. 30).

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1963 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz